

การเสริมสร้างความสามารถการประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลโดยใช้รูปแบบ
การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ การชี้แนะ และเป็นพี่เลี้ยงสำหรับครูประถมศึกษา

ENHANCING LEARNING ASSESSMENT CAPABILITIES IN DIGITAL AGE FOR
PRIMARY TEACHERS USING EMPOWERMENT EVALUATION WITH
COACHING AND MENTORING

คนกร สว่างเจริญ¹ พงษ์พันธ์ นารีน้อย² ธนภัทร จันทรเจริญ³ และสิริกอร์ โตสติ⁴
Kanakorn Sawangcharoen¹, Phongphan Narenoi², Tanaput Chanchaoen³, and Sirikorn Tosati⁴

^{1,3} บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

⁴ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{1,3} Graduate School, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

² Faculty of Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

⁴ Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

E-mail: tanaput.ch@bsru.ac.th

Received:	January 8, 2024
Revised:	June 27, 2024
Accepted:	July 8, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล และ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูระดับประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 387 คน และผู้เข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 29 คน เครื่องมือประกอบด้วย แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล แบบบันทึกและเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิธี Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษาในด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการสร้างเครื่องมือ ประเด็นการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน

ล่วงหน้า (PNI_{Modified} = 0.07) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผล ประเด็น ผู้ปกครอง เพื่อนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน (PNI_{Modified} = 0.17) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด การตรวจให้คะแนน การรายงานผลและการนำผลไปใช้ ประเด็น การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยี (PNI_{Modified} = 0.21) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด 2) รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย เป้าหมาย สิ่งที่มีประเมิน และวิธีการประเมิน และ 3) ผลการใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า ครูมีพัฒนาการด้านความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านในระดับปานกลาง-สูง โดยด้านความรู้และทักษะมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 60.00) ส่วนด้านเจตคติมีพัฒนาการอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.00)

คำสำคัญ

การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ การชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ครูประถมศึกษา

ABSTRACT

This research objectives were to 1) assess the needs for developing learning assessment capabilities in the digital age for primary teachers, 2) develop a model of empowerment evaluation with coaching and mentoring to enhance learning assessment capabilities in the digital age for primary teachers, and 3) study the results of the model of empowerment evaluation with coaching and mentoring to enhance learning assessment capabilities in the digital age for primary teachers. The informants were 387 primary teachers under Bangkok Primary Educational Service Area, and 29 participants in the trial. The instruments were a survey of the needs for developing learning assessment capabilities in the digital age for primary teachers, the model of empowerment evaluation with coaching and mentoring to enhance learning assessment capabilities in the digital age for primary teachers and recording forms and scoring criteria for teachers' ability to evaluate learning outcomes. Statistics used in data analysis included the Modified Priority Needs Index (PNI Modified), mean, standard deviation, and the analysis of relationship development scores.

The results of the study found that 1) in the needs assessment for developing learning assessment capabilities in the digital age for primary teachers, in terms of designing measurement and evaluation of learning and creating tools, planning measurement and evaluation of learning subjects taught in advance had the greatest need (PNI Modified = 0.07). For the measurement and evaluation operations, the issue of parents and friends participating in measuring and evaluating student learning

outcomes had the highest demand (PNI Modified = 0.17). For scoring, reporting results, and using them, the issue of analyzing student learning outcomes using technology was in highest demand (PNI Modified = 0.21); 2) the model of empowerment evaluation with coaching and mentoring to enhance learning assessment capabilities in the digital age for primary teachers included the goal, what is aimed at evaluating, and evaluation method; and 3) the result of using the model of empowerment evaluation with coaching and mentoring to enhance learning assessment capabilities in the digital age for primary teachers found that teachers had developed their ability to evaluate learning outcomes in all 3 areas at a medium to high level. In terms of knowledge and skills, it had developed at a high level (60 percent). For attitude, it had developed at a moderate level (50 percent).

Keywords

Empowerment Evaluation, Coaching and Mentoring, Primary Teachers

ความสำคัญของปัญหา

การเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ที่เน้นองค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะให้เกิดในตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก็ต้องสอดคล้องกับการเรียนรู้ดังกล่าว คือ เป็นการประเมินตามสภาพจริง บูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนการสอน และประยุกต์ใช้กรอบการประเมินให้ตอบสนองทักษะในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 มิติ ได้แก่ การเรียนรู้ ความเข้าใจ การสำรวจ การสร้างสรรค์ และการแบ่งปัน ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน และมีการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนต่อไป ในช่วงเวลาที่ผ่านมา “การประเมินผล” ประสบปัญหาหลายประการ ทั้งด้านแนวคิด เทคนิควิธีการ ความไม่เข้าใจของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านแนวคิดที่คนจำนวนมากยังไม่เห็นคุณค่าของการประเมินผลอย่างจริงจัง หลายคนมองการประเมินผลเป็นการตรวจสอบ เป็นการตัดสินได้ – ตกเป็นการจับผิด ก่อให้เกิดความยุ่งยาก มากกว่าเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา (Senarat, 2018) นอกจากนี้ ปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการประเมินผลยังได้รับผลมาจากอิทธิพลของบริบทแวดล้อม (Environmental Context) ซึ่งนำมาสู่ปัญหาสำคัญ ได้แก่ 1) ปัญหาเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนทัศน์ ซึ่งใช้วิธีการวิทยาศาสตร์/เชิงปริมาณมากเกินไป หรือมีวิธีวัด วิธีศึกษาอยู่เพียงแค่วิธีเดียว ขาดการตั้งคำถาม /สงสัยในการคิดหาวิธีการอื่น ๆ 2) ปัญหาการขาดการพิจารณาบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพราะกรอบคิดแบบวิทยาศาสตร์ไม่สนใจบริบทเฉพาะ (Specific Context) แต่ต้องการทำให้ทุกอย่างเป็นมาตรฐานหรือมีความเป็นสากล ที่ต้องมีความจริงเพียงอย่างเดียว (Only One Single Truth) 3) ปัญหาการขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน และไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมไปถึงความเข้าใจผิดของผู้ประเมินที่เข้าใจว่าตนเอง “รู้” หรือ “เก่ง” มากกว่าผู้ถูกประเมิน จนนำไปสู่การไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน 3) ปัญหาอันเกิดจากความไม่รู้หรือข้อจำกัดของมนุษย์ ที่เฝ้าถกเถียงกันในเรื่องที่ต่างฝ่ายก็

ไม่รู้และนำไปสู่การยึดมั่นถือมั่นโดยไม่รู้ตัว ไม่เปิดรับฟังแนวทาง แง่มุมอื่น หรือวิธีการอื่น ๆ ทำให้เกิดการขัดแย้ง และเกิดการประชันปัญญาในทางที่ไม่สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา หรือการต่อยอดการประเมินผล และ 5) ปัญหาอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น การที่ผลการประเมินไม่ได้ถูกนำมาใช้ เพราะมาช้า ผิดเวลา หรือเอกสารการประเมินหนาเกินไป ไม่มีใครอ่าน เป็นต้น (Ard-am, 2007) ประกอบกับแนวความคิดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยุค 4.0 ที่ต้องใช้การประเมินผลระหว่างเรียนตามสภาพจริง ที่เน้นการปฏิบัติและการใช้แฟ้มสะสมผลงาน อันสะท้อนให้เห็นสภาพงานและสิ่งที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นจากการใช้ทักษะการคิด จึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เห็นความก้าวหน้า การวัดและประเมินผลลักษณะจำเป็นต้องใช้ข้อมูล ชิ้นงาน เครื่องมือ และวิธีการอย่างหลากหลาย และเหมาะสม ตลอดจนนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาบูรณาการ ที่สำคัญผู้เรียนควรได้ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียน แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขผลงานให้มีคุณค่าและประโยชน์มากขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ผู้ได้รับประโยชน์จากผลงานของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย จึงจะเป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เชิงคุณภาพ ที่ได้จากผลงานซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ตามสภาพจริง (Chancharoen, 2019)

จากปัญหาการประเมิน และสภาพที่ควรจะเป็นดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการแสวงหา คิดค้นแนวทาง/เทคนิคการประเมินที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เป็นการประเมินที่ทุกคนยอมรับร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประเมินในยุคที่ 4 ที่นักประเมินและผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนในการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน โดยหาฉันทามติ และใช้การร่วมมือรวมพลัง แนวคิดนั้นคือการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ (Empowerment Evaluation) ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งของการประเมินแบบมีส่วนร่วม และเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินองค์กร ที่เน้นให้เกิดการสร้างสรรค์เชิงบวก สร้างกำลังใจ และน่าจะเป็นสิ่งเดียวกับ “การประเมินผลเชิงชื่นชม” (Appreciative Evaluation) มากกว่าเป็นการประเมินที่ให้เกิดทางลบต่อจิตใจ ทำให้เกิดความเครียด กังวลใจ (Fetterman et al., 2007) นอกจากนี้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ยังมีเป้าหมายในการพัฒนาขีดความสามารถ (Capabilities) ที่มีอยู่ ไม่ใช่ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือความเคารพซึ่งกันและกัน การสะท้อนความคิดออกมาจากใจ ความเอื้ออาทรต่อกัน และการมีส่วนร่วมในกลุ่ม (Panich, 2007) ซึ่งการประเมินผลที่สนับสนุนการเรียนรู้เช่นนี้เป็นฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ดี ในการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสร้างข้อสอบของครูโดยการเสริมพลังอำนาจผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ พบว่า การให้ความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะการประเมินของครูบางส่วนมีน้อย ควรได้รับการเสริมแรงจูงใจทั้งจากภายในและภายนอก (Jiraro, 2013) ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีการนำแนวความคิดชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) เข้ามาใช้ในการอบรมพัฒนาครู เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยเหลือ สร้างแรงจูงใจ ดึงศักยภาพ สร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น แนวทางการประยุกต์ใช้การชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงเพื่อพัฒนาการสอนของครู เป็นการผสมผสานเพื่อเสริมจุดเด่นและเติมส่วนที่บกพร่องในการสอนของครู

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเสริมสร้างความสามารถการประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ การชี้แนะ และเป็นพี่เลี้ยงสำหรับครูประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา สังกัดสำนัก

การศึกษากรุงเทพมหานคร อันจะเป็นการพัฒนาศาสตร์การวัดและประเมินผลตลอดจนพัฒนาครู
สู่การเป็นครูที่มีศักยภาพ

โจทย์วิจัย/ปัญหาการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้
ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษาเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการ
เสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัลควรเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงช่วยพัฒนา
ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัลได้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการประเมินผล
การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง
ในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและ
เป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุค
ดิจิทัล

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยนี้ แบ่งขั้นตอนออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการวัดประเมินผล
การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล : ครูโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 400 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม
(Cluster Random Sampling) โดยใช้เขตพื้นที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ จากประชากร ครูผู้สอน
ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2566 จำนวน 13,902 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) แต่มีอัตรา
การตอบกลับมา 387 ฉบับ (คิดเป็นร้อยละ 96.75)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
ความสามารถด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3
ท่าน วิเคราะห์ผลโดยใช้ดัชนี IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีคุณภาพด้านความเที่ยง
(Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ
0.87

การวิเคราะห์ข้อมูล : วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Analysis) ด้วยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

$$PNI_{Modified} = (I-D)/D$$

เมื่อ PNI_{Modified}

คือ ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

D = Degree of Success หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน

I - Importance

หมายถึง ระดับความสำคัญ/เป้าหมาย

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง

ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ 1) การสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ 2) การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 3) การชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง และผลการสำรวจสภาพปัญหาของครูประถมศึกษาในระยะเวลาที่ 1 รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ อันได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับสภาพ ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา นำมากร่างรูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัลและเครื่องมือต่าง ๆ ผ่านการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 นำรูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงไปใช้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครู

ทดลองใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครู โดย 1) ประชาสัมพันธ์ขออาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ 2) พิจารณา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานผู้เข้าร่วม 3) นำรูปแบบการประเมินฯ ไปใช้ 4) เก็บรวบรวมข้อมูล กำกับ ติดตามผลตามกำหนดเวลา ดำเนินการโค้ชครั้งที่ 1 และ 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล: เนื่องจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จึงเลือกกลุ่มทดลองขนาดเล็ก โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 29 คน ที่มีความสนใจและสมัครใจ อาสา ให้ความร่วมมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้จัดทำโครงการพัฒนาความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ประชาสัมพันธ์ให้ครู สมัครเข้าร่วมโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : ได้แก่ 1) เกณฑ์การประเมินความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 3 ท่าน วิเคราะห์ค่า IOC ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 2) เอกสารประกอบการอบรมพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูล : วิเคราะห์ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครู ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์คะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์ (S) โดยปรับใช้จาก (Kanjana-wasee, 2009).

$$S = \left(\frac{Y-X}{F-X} \right) \times 100$$

เมื่อ S คือ ร้อยละของคะแนนพัฒนาการ , X คือ คะแนนครั้งที่ 1, Y คือ คะแนนครั้งที่ 2, และ F คือ คะแนนเต็ม

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ในการพัฒนา ความสามารถด้านการประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ย ความสามารถ ที่คาดหวัง	ค่าเฉลี่ย ความสามารถ ที่เป็นจริง	PNI	อันดับ
ด้านการออกแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้และการสร้างเครื่องมือ				
1. การวางแผนการวัดและประเมินการเรียนรู้ ในรายวิชาที่สอนล่วงหน้า	4.83	4.50	0.07	1
2. การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลตาม หลักสูตรและหลักการวัดและประเมินผล การศึกษา	4.83	4.67	0.04	2
3. การออกแบบการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ในรายวิชาที่สอนครอบคลุมสมรรถนะ ผู้เรียน	5.00	4.67	0.07	1
4. การจัดทำผังการทดสอบ (test blueprint) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.83	4.67	0.04	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย ความสามารถ ที่คาดหวัง	ค่าเฉลี่ย ความสามารถ ที่เป็นจริง	PNI	อันดับ
5. การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ตรงจุดประสงค์ การเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนใช้ความคิดขั้นสูง	4.67	4.50	0.04	2
ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผล				
6. การใช้เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.67	4.50	0.04	4
7. การประเมินแฟ้มสะสมงาน (portfolio) ของนักเรียน	4.83	4.33	0.12	2
8. การประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.67	4.50	0.04	4
9. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง	4.83	4.50	0.07	3
10. ผู้ปกครองและเพื่อนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.67	4.00	0.17	1
การตรวจให้คะแนน การรายงานผลและการนำไปใช้				
11. การแจ้งเกณฑ์การตรวจให้คะแนนผลงาน (rubric scoring) ให้นักเรียนทุกคนรับทราบ	4.83	4.50	0.07	3
12. การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยี	4.83	4.00	0.21	1
13. การสรุปและรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.83	4.33	0.12	2
14. การนำผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนมาปรับแผนการสอน หรือพัฒนาวิธีการสอนของตนเอง	4.83	4.67	0.04	4
15. การให้ข้อมูลป้อนกลับและพัฒนาผู้เรียน	4.83	4.67	0.04	4
เฉลี่ย	4.80	4.47		

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) พบว่า พิสัยความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.04-0.21 หรืออัตราการเปลี่ยนแปลงของสภาพความสามารถที่คาดหวังและสภาพความสามารถปัจจุบันด้านการวัด

และประเมินผลการเรียนรู้ระหว่าง ร้อยละ 4 ถึงร้อยละ 21 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการออกแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้และการสร้างเครื่องมือ ประเด็น การวางแผนการวัดและประเมินการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอนล่วงหน้า ($PNI_{Modified} = 0.07$) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผล ประเด็น ผู้ปกครองและเพื่อนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ($PNI_{Modified} = 0.17$) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด การรายงานผลและการนำผลไปใช้ ประเด็น การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยี ($PNI_{Modified} = 0.21$) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนา รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	การแปลความ
1. รูปแบบการประเมินฯ มีความเหมาะสมชัดเจน	4.20	0.84	มาก
2. รูปแบบการประเมินฯ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ	4.80	0.45	มากที่สุด
3. รูปแบบการประเมินฯ มีความถูกต้อง สอดคล้องกับทฤษฎีที่ได้ศึกษา ทบทวนวรรณกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
4. รูปแบบการประเมินฯ มีประโยชน์สำหรับครูผู้สอน นักเรียนและวงการศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.55	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล โดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, $SD = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 3 ประเด็นที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด คือ รูปแบบการประเมินฯ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ($\bar{X}=4.80$, $SD = 0.45$) รูปแบบการประเมินฯ มีความถูกต้อง สอดคล้องกับทฤษฎีที่ได้ศึกษา ทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X}=4.60$, $SD = 0.55$) และรูปแบบการประเมินฯ มีประโยชน์สำหรับครูผู้สอน นักเรียนและวงการศึกษา ($\bar{X}=4.60$, $SD = 0.55$) ส่วนรูปแบบการประเมินฯ มีความชัดเจนเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.60$, $SD = 0.84$) โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่า ควรระบุองค์ประกอบของรูปแบบให้ชัดเจน

ภายหลังจากการนำเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมีการปรับแก้ องค์ประกอบให้สมบูรณ์ โดยเพิ่มเป้าหมาย สิ่งที่มีประเมิณ วิธีการประเมิน และปรับชื่อให้น่าสนใจ จนได้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมาย : เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล

สิ่งที่มีประเมิณ : ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะการประเมิน

วิธีการประเมิน : เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)

ขั้นตอน : ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

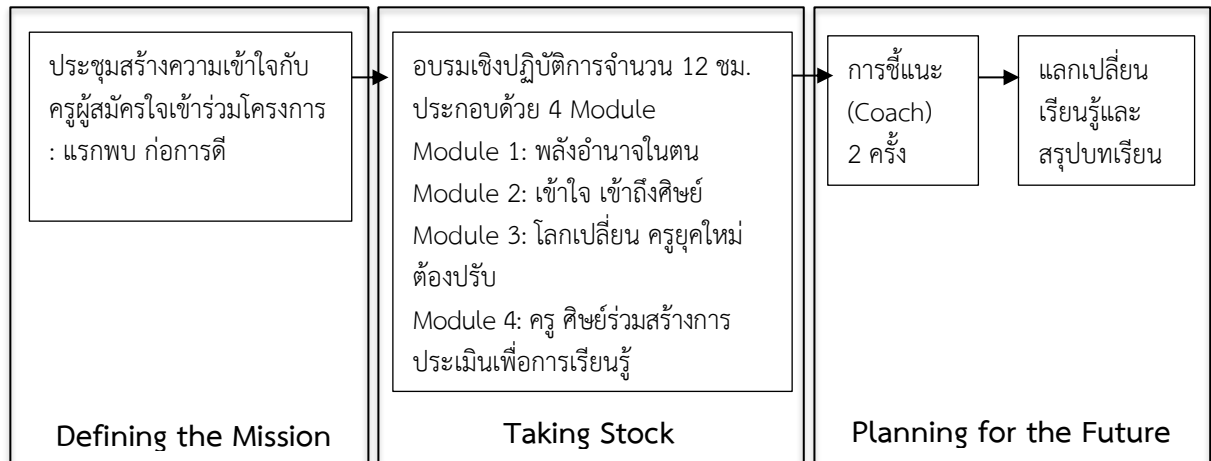
1. การกำหนดพันธกิจหรือภารกิจของโครงการ (Defining the Mission) ประชุมสร้างความเข้าใจกับครูผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการ โดยมีการแนะนำตัว พี่เลี้ยง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ ตั้งเป้าหมาย วางแผนร่วมกัน: แรกพบ ก่อนการดี การวางแผนการวัดและประเมินการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอนล่วงหน้า

2. การสำรวจหรือการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ (Taking Stock) อบรมเชิงปฏิบัติการจำนวน 12 ชม. จำนวน 4 Module ประกอบด้วย Module 1: พลังอำนาจในตน เนื้อหาโมดูลนี้จะมุ่งเน้นให้ครูหันกลับมาสำรวจตนเอง ฝึกอยู่กับปัจจุบัน กับคนตรงหน้า ค้นเข้าไปให้พบถึงคุณค่าภายใน จุดแข็ง ศักยภาพ สิ่งดีงามในตนเอง รวมถึงพันธกิจหน้าที่สำคัญของครูคือการสอน โดยมุ่งเน้นเชื่อมโยงกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียน Module 2: เข้าใจ เข้าถึงศิษย์ หลังจากที่ได้ครูสำรวจค้นพบตัวตนภายใน มีอำนาจในตนเองแล้ว เนื้อหาโมดูลนี้จะพาครูไปทำความเข้าใจลูกศิษย์ของครู ฝึกวิเคราะห์ผู้เรียนรอบด้าน ฝึกการรับฟัง การสื่อสาร และการวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน Module 3: โลกเปลี่ยน ครูยุคใหม่ต้องปรับ โมดูลนี้จะพาครูไปรู้จักเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นทางเลือก เข้ามาช่วยในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียน ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ทดลองทำจริง และ Module 4: ครู ศิษย์ร่วมสร้าง การประเมินเพื่อการเรียนรู้ เนื้อหาโมดูลนี้จะพาครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน การฝึกให้นักเรียนสร้างเกณฑ์ ประเมินตนเอง รวมถึงนำผลการประเมินไปใช้ การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. การวางแผนสำหรับอนาคต (Planning for the Future)

3.1 ให้นำความรู้และแผนการประเมินไปปฏิบัติการในชั้นเรียน ณ สถานศึกษาของตนเอง โดยระหว่างดำเนินการ 1 เดือน มีการชี้แนะจากพี่เลี้ยงผ่านช่องทางออนไลน์ จำนวน 2 ครั้ง เพื่อสะท้อนคิด สิ่งที่ทำ ผลที่เกิด และบทเรียนที่ได้รับ

3.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปบทเรียน เป็นขั้นตอนสุดท้าย

ภาพที่ 1 การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้าง
ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและ
เป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุค
ดิจิทัล

ตารางที่ 3 คะแนนความสามารถในการประเมินด้านความรู้ เจตคติและทักษะ และระดับพัฒนาการ

ด้าน	คะแนนเฉลี่ย ครั้งที่ 1	คะแนนเฉลี่ย ครั้งที่ 2	ร้อยละ พัฒนาการ	ระดับ*
ความรู้	2.75	3.50	60.00	สูง
เจตคติ	2.75	3.13	50.00	ปานกลาง
ทักษะการประเมิน	1.88	3.13	58.82	สูง

* 0-25 หมายถึง ต่ำ, 26-50 หมายถึง กลาง, 51-75 หมายถึง สูง, 76-100 หมายถึง สูงมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูมีพัฒนาการด้านความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3
ด้านในระดับปานกลาง-สูง โดยด้านความรู้มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 60.00) ด้านเจตคติมี
พัฒนาการอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.00) และด้านทักษะการประเมินมีพัฒนาการ
อยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 58.82)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมความสามารถในการประเมิน

ครั้งที่	คะแนน	ระดับ	ร้อยละ พัฒนาการ	ระดับ*
ครั้งที่ 1	6.88	ดี	56.10	สูง
ครั้งที่ 2	9.75	ดีเยี่ยม		

* 10-12 คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม, 7-9 คะแนน หมายถึง ดี, 3-6 คะแนน หมายถึง ผ่าน

จากตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวมครูมีพัฒนาการความสามารถในการประเมินอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 56.10) โดยภายหลังการติดตาม การโค้ชครั้งที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (6.88 คะแนน) ครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเยี่ยม (9.75 คะแนน)

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ครูผู้เข้าร่วมการใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครู ประถมศึกษาในยุคดิจิทัล ในการประชุมสรุปผลและถอดบทเรียนครั้งสุดท้าย พบว่า 1) มุมมองใหม่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล 2) กลับมาทบทวนตัวเอง เข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียน 3) แนวทางการนำสื่อ เทคโนโลยีดิจิทัลไปปรับใช้ในการวัดและประเมินผล และ 4) เรียนรู้จากกันและกัน ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

อภิปรายผล

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา พบว่า ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) มีค่าค่อนข้างต่ำ พิสัยความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.04-0.21 หรืออัตราการเปลี่ยนแปลงของสภาพความสามารถที่คาดหวังและสภาพความสามารถปัจจุบันด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีเพียงร้อยละ 4 ถึงร้อยละ 21 เท่านั้น อาจจะอันเนื่องมาจากก่อนหน้านี้เกิดภาวะวิกฤติ Covid-19 ที่ต้องมีการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นออนไลน์ ทำให้ครูมีความคุ้นชินกับการใช้เทคโนโลยีทั้งด้านการสอนและการวัดและประเมินผล นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่ อายุ 21-30 ปี มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ตำแหน่งครูชำนาญการ จะเห็นว่าครูผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่อายุน้อยมีคุ้นชินกับสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูประถมศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการสร้างเครื่องมือ ประเด็น การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอนล่วงหน้า (PNI_{Modified} = 0.07) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนากระบวนการวัดประเมินเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนของ Saenjaiprom (2011) โดยในการวิเคราะห์บริบทโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในด้านบทบาทหน้าที่ครู ในการวัดและประเมินผลพบว่า ครูยังขาดการวางแผนและออกแบบการวัดประเมินผลทั้งก่อน ระหว่าง หลัง ขาดเกณฑ์การวัดประเมินที่ชัดเจน สอดคล้องกับ Phasiphon et al. (2015) ที่กล่าวว่า

การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการ ล่วงหน้า ทั้งในเรื่องจำนวนครั้งในการวัดและประเมินผล ความห่าง รูปแบบการวัดและประเมินซึ่งจะต้องครอบคลุมเนื้อหาและจุดมุ่งหมาย เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผล ประเด็น ผู้ปกครอง เพื่อนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ($PNI_{Modified} = 0.17$) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด สอดคล้องกับ Phasiphon et al. (2015) ที่กล่าวว่าประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยจะต้องมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง ต้องช่วยเหลือ ร่วมมือกัน ด้านการตรวจให้คะแนน การรายงานผลและการนำผลไปใช้ ประเด็น การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยี ($PNI_{Modified} = 0.21$) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งปัจจุบันในยุคที่เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาท ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวัน ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ก็เช่นเดียวกันมีเครื่องมือดิจิทัล/Application หลายตัวที่เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ทั้งด้านการสร้างข้อสอบ การตรวจข้อสอบ (Tosati, 2020) อย่างไรก็ตาม แม้ค่า $PNI_{Modified}$ ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.04-0.21 จะค่อนข้างต่ำ แต่รายการที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีซึ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ ภายใต้สถานการณ์หลังเกิดโรคระบาด Covid -19 ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเตรียมพร้อม ตั้งรับแล้วเท่าทันสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้วิจัยจึงยังคงเลือกศึกษา พัฒนาประเด็นดังกล่าวต่อ

ผลการใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ในการเสริมสร้างความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยเลือกใช้ร้อยละพัฒนาการ เนื่องจากอยากทราบว่าภายใต้เงื่อนไขการโค้ช การพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะสามารถเสริมพลังให้กับเพื่อนครูได้หรือไม่ โดยครูมีพัฒนาการด้านความสามารถ ในการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งในภาพรวมและรายด้านคือด้านความรู้ เจตคติและทักษะ อยู่ในระดับปานกลาง-สูง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้น ทั้งสองครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Jiraro (2013) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบการพัฒนาสมรรถนะการสร้างข้อสอบของครูโดยการเสริมพลังอำนาจผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ พบว่าก่อนเข้าร่วมการพัฒนาสมรรถนะไม่มีผู้ใดผ่านเกณฑ์การประเมิน แต่หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วพบว่า มีผู้ที่มีสมรรถนะการสร้างข้อสอบผ่านเกณฑ์การประเมิน เช่นเดียวกับ Chariyamakarn (2014) ศึกษาการสร้างความสามารถในการประเมินของครูเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและการสอนโดยใช้การประเมินเป็นฐาน พบว่า ผลการเสริมพลังอำนาจทำให้ครูสร้างข้อสอบได้ดีขึ้น และนำผลการประเมินนักเรียนไปปรับปรุงการสอนภาษาไทย นอกจากนี้ ผลการสรุป ถอดบทเรียน ครูได้สะท้อนคิดว่า ได้ทราบ มุมมองใหม่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ได้กลับมาทบทวนตัวเอง เรียนรู้จากกันและกันในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูในฐานะนักวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีใช้เพียงผู้ตัดสินได้-ตก แต่มีบทบาทในฐานะผู้ให้คำชี้แนะ (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitation) ให้การสนับสนุน (Advocacy) ที่ช่วยเพื่อนครู ผู้เรียน สามารถสร้างการประเมินตนเองได้ด้วย (Fetterman, 1996; Panhoon, 2005)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความต้องการด้านการวัดและประเมินผล ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหที่ตรงตามสภาพที่เป็นจริง
2. จากผลการวิจัยพบว่า การให้คำชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงหรือการโค้ช ทำให้พัฒนาการทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติของครูในด้านการวัดและประเมินผลดีขึ้น ดังนั้นฝ่ายบริหารควรใช้กิจกรรมดังกล่าวเป็นหนึ่งในกิจกรรมนิเทศเพื่อเสริมพลังอำนาจให้กับครู
3. การเสริมพลังอำนาจที่แท้จริง เริ่มจากพลังอำนาจในตนเอง ดังนั้น การหนุนเสริมกลยุธมิตรที่รับฟัง เข้าใจ และให้เกียรติครู เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการโค้ชสามารถกระทำได้ในวงจรเล็ก ๆ เช่น คู่บัดดี้ 2 คน และจะเข้มแข็งสามารถสร้างความสามารถในการประเมิน ถ้าถูกขับเคลื่อนด้วยวงจรใหญ่ระดับชั้นเรียน /กลุ่มสาระ และโรงเรียนไปด้วยกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการประเมินทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติหลังใช้รูปแบบการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามขนาดโรงเรียน หรือพื้นที่ เนื่องด้วยเทคโนโลยี ภาระงาน ความพร้อม น่าจะเป็นตัวแปรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครู หรือความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของครู
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าการใช้รูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจร่วมกับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ในมิติที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน ว่าสามารถช่วยเสริมพลังอำนาจและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หรือไม่ อย่างไร

References

- Ard-am, O. (2007). *kānpromoēnphon phūa sāngsoēm phalang ‘amnāt: thāng’ōk thī thathāi* [Empowerment evaluation: another challenging solution]. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research.
- Chancharoen, T. (2019). *kānchatkān rianrū su kānsuksā Thai 4.0* [Learning Management for Thai Education 4.0]. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University*. 13(3), 216-229.

- Chariyamakarn, R. (2014). **kānsāṅ khwāmsāmāt nai kānpramœn khōṅg khrū phua phatthana thaksa kānsūsan phasa Thai khōṅg nakriān nai sām chāṅwat chāidǣn phak tai doi chai næokhit kānpramœn bæp soem phalang ‘amnāt læ kānsōṅ doi chai kānpramœn pen than** [Building teachers' evaluation capacity by using the Empowerment Evaluation Approach and Assessment-Based Instruction Approach to develop Thai language communication skills of students in three Southern Border provinces]. Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement and Evaluation Educational Research and Psycholog. Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Fetterman, D. M. (1996). **Empowerment Evaluation: An Introduction to Theory and Practice**. In Fetterman, D. M., Kaftarin, S., and Wandersman, D. (eds.).
- Fetterman, D. M., et al. (2007). **Empowerment Evaluation: Principles in Practice**. Presentation Stanford School of Medicine.
- Jiraro, S. (2013). **kānphatthana rūpbæp kānphatthana samatthana kānsāṅ khōṅg khōṅg khrū doi chai kān soem phalang ‘amnāt phān krabuānkān wīchai patibatkān** [The development of the assessment development competency model for teachers through the empowerment of power through the action research process]. Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement and Evaluation Educational Research and Psycholog. Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Kanjanawasee, S. (2009). **thritsadi kānthotsōp bæp dangdœm** [Traditional testing theory]. (6th). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Panhoon, S. (2005). **kānphatthana bæp truat sōp raikān kānpramœn bæp soem phalang ‘amnāt phua phatthana thaksa kānpramœn khōṅg khrū læ nakriān** [The development of a checklist for empowerment-based assessment to enhance the assessment skills of both teachers and students]. Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement and Evaluation Educational Research. Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Panich, V. (2007). **phubōrihan ‘ongkōn ‘atchariya chabap nak patibat** [Practitioner's Edition of Intelligent Organization Management]. Bangkok: Knowledge Management Institution.

- Phasiphon, C., et al. (2015). **Kār wạd læa pramein p̄hl kār reīyn r̄ū** [Measuring and evaluating learning outcomes]. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Saenjaiprom, S. (2011). **Kār phạt'hnā rabb kār wạd pramein pheūx yk radạb p̄hl sạmvth̄h̄i k̄hng p̄h̄ū reīyn** [Developing an assessment system to improve student achievement]. Research project on developing the entire school system to raise the quality of education Chiang Mai University.
- Senarat, S. (2018). **panhā nai k̄npram̄oēnphon** [Challenges in assessment]. <http://images.senarat.multiply.multiplycontent.com/>.
- Tosati, S. (2020). **t̄uayāng kh̄r̄uāngm̄ū Digital / Application d̄an k̄n wat læ pram̄oēnphon k̄nr̄ianr̄ū nai k̄n wat læ pram̄oēnphon k̄nr̄ianr̄ū** [Examples of digital/application tools in the domain of measuring and assessing learning outcomes. In the process of measuring and evaluating learning outcomes]. Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University Bangkok: Varanon Enterprise LTD., Part.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: an introductory analysis**. New York: Harper & Row.